

Қадр сураси (Тафсири Ҳилол)

05:00 / 23.01.2017 34978

Мадинада нозил бўлган. 5 оятдан иборат.

Ушбу сураи кариманинг номи ҳам ўзининг биринчи оятидаги «Қадр» калимасидан олинган, тўғрироғи «Лайлатул Қадр»дан олинган. Бу муборак кеча «қадр» деб аталишининг икки хил маъноси бор. Биринчиси қадр, яъни қадри улуғ, иккинчиси қадар, яъни бандаларнинг қадарини белгилашдир. Чунки, Лайлатул Қадр кечаси қадри улуғ кечадир. Лайлатул Қадр кечаси бандаларнинг бир йиллик қадарлари-тақдирлари белгиланадиган кечадир. Ушбу сураи карима бошидан охиригача муборак Лайлатул Қадр кечасига бағишлангандир.

Барча халқларда ўтган улуғ кишилари, машҳур кунлари, дастурлари ёки бошқа муносабатларни байрам қилиш одат тусига кирган. Улар бу байрамларда еб-ичиш, ўйнаб-кулиш, арақхўрлик, турли фисқу фужурни хоҳлаганича қилишга қулай фурсат топадилар.

Исломда ўзига хос байрам бўлади. Илоҳий дастур байрами бўлмиш «Лайлатул Қадр» кечаси шулардан бири. Чунки худди шу кечада Қуръони Каримнинг нозил бўлиши бошланган. Бу байрамда қалбни поклаш, виждонни сайқаллаш учун ибодат қиладилар. Аллоҳга яқинлик ҳосил қилиш учун бу кеча бедор бўлиб, ухламасдан ибодат билан ўтказилади. «Қадр» сурасида Аллоҳ таоло мусулмонларга Ўзи берган улкан неъматни, уларни зулматдан нурга олиб чиққан Қуръони Каримни нозил қилганини эслатади.

БИСМИЛЛАҲИР РОҲМАНИР РОҲИЙМ

1. Албатта, Биз У(Қуръон)ни Қадр кечасида туширдик.

Лайлатул Қадрни шу ном билан аталишининг сабаби-бу кечанинг қадри улуғлигидан, иккинчиси-шу кечада бандаларнинг бир йиллик тақдирлари ўлчанадиган, ҳал қилинадиган бўлганлигиданлигини аввал ҳам айтиб ўтдик.

Ушбу ояти каримада зикр қилинаётган Қуръони Каримнинг туширилиши Лавҳул Маҳфуздан бу дунё осмонига туширилишидир. Бу маъно Ибн Аббос розияллоҳу анҳудан ривоят қилинган. Ана ўша ҳодиса Лайлатул Қадр кечасида бўлганини ушбу ояти карима очиқ-ойдин айтиб турибди. Қуръон Карим бу дунё осмонидан Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламга бўлиб-бўлиб йигирма уч йил давомида туширилган.

Демак, ушбу ояти кариманинг маъноси, Биз Қуръонни Лавҳул Маҳфуздан

бу дунё осмонига Лайлатул Қадр кечасида туширдик, деган бўлади.

2. Лайлатул Қадр қандоқ нарса эканини сенга нима билдрди?

Яъни, унинг ҳақиқатини, фазлини тўла тушунишинг қийин. Шунинг учун уни Ўзимиз айтиб берамиз.

3. Лайлатул Қадр минг ойдин яхшироқдир.

Чунки бу кечада Қуръони Карим нозил бўлган ва бу кечадаги ибодатнинг фазли минг ойлик ибодатдан афзалдир.

Ушбу оят тафсирида Аллома Ибн Касир жумладан қуйидагиларни ёзганлар: «Бир киши силоҳ олиб минг ой Аллоҳнинг йўлида жиҳод қилгани ривоят қилинди. Расулulloҳ соллalloҳу алайҳи васаллам ва мусулмонлар бундан ажабландилар. Расулulloҳ соллalloҳу алайҳи васаллам ўз умматларига ҳам шундоқ бўлишини орзу қилиб: «Эй Роббим, менинг умматимни умматлар ичида умри қисқа, амали оз қилдинг!», дедилар. «Лайлатул Қадр сенга ва умматингга ўша одам жиҳод қилган минг ойдан яхшироқдир», деди Аллоҳ таоло.

Лайлатул Қадрнинг яна бир фазилати қуйидаги оятда баён қилинади:

4. Унда фаришталар ва Рух Роббилари изни билан барча ишлар учун тушадир.

Ушбу оятдаги «Рух»дан мурод Жиброил алайҳиссаломдир. Лайлатул Қадр кечасида Жиброил алайҳиссалом бошчиликларида фаришталар Аллоҳ таоло келаси йилгача тақдир қилинган ишлар ила тушадилар. Бу ҳам Лайлатул Қадр кечасининг шарафини оширадиган ишдир.

Лайлатул Қадрнинг учинчи фазилати қуйидаги ояти каримада баён қилинади:

5. У то тонг отгунча салом бўлиб турадир.

Яъни, Лайлатул Қадр кечаси тонг отгунча салом-тинчлик-омонлик кечасидир. Унда фаришталар мўминларга салом берадилар. Унда Аллоҳ таоло инсонларга фақат тинчлик-омонликни тақдир қилади.

Уламоларимиз қадр кечасининг қайси кеча эканлигини тайин қилишда Пайғамбаримиз соллalloҳу алайҳи васалламнинг: «Лайлатул Қадр Рамазоннинг йигирма еттинчи кечасида», деган ривоятини ихтиёр қилганлар.

Муҳаммад соллalloҳу алайҳи васаллам: «Кимки Лайлатул Қадр кечасини иймон билан ва савоб умидида бедор ўтказса, унинг барча гуноҳлари кечирилади», – деганлар. Бу кечани бедор ўтказиш–намоз ўқиш, дуо қилиш, истиффор айтиш ва Қуръон қироати билан бўлади.